

Uttalande av Folkbildningsrådet representantskap

Fri folkbildning mer angelägen än någonsin

Svensk folkbildning har långa traditioner av bildning, kultur och utbildning. Med en demokratisk pedagogik byggd på deltagarnas egna erfarenheter, åsikter och vilja till lärande möter folkbildningen vårt samhälles utmaningar. Tio procent av alla vuxna deltar varje år i en fri och frivillig folkbildning på sina villkor. Folkbildningen finns där människorna är – vi har verksamhet i alla landets kommuner. Varje dag möter vi vittnesmål om hur människor tack vare att folkbildningen ger en annan väg till lärande höjer sig själva och utvecklas på ett sätt de själva och andra tidigare satt i fråga. Vi når fram till människor som myndigheterna missar och misslyckas med. Folkbildningen behövs.

Rollfördelningen mellan Folkbildningsrådet å ena sidan samt folkhögskolor och studieförbund å andra sidan är tydlig. Folkbildningsrådet fördelar och följer upp statsbidraget till folkhögskolor och studieförbund med stöd av lag. Riksdagen beslutar om medel, regeringen fastställer förordning och regleringsbrev för hur medlen ska användas. Folkbildningsrådets styrelse agerar oberoende av medlemmarna och alla beslut i statsbidragsfrågor fattas självständigt. Förvaltningslagen och offentlighetsprincipen tillämpas. Folkbildningsrådets medlemmar utövar inte inflytande i statsbidragsfrågor – vi respekterar principen om armlängds avstånd.

Självförvaltningen inom folkbildningen har flera fördelar. Den öppnar möjligheter för samverkan mellan Folkbildningsrådet och medlemmarna i gemensamma frågor vid sidan om myndighetsutövningen. Modellen är effektiv och bidrar till den flexibilitet och snabba omställning utifrån samhällets skiftande behov som folkbildningen återkommande visar prov på.

Större oegentligheter har på senare tid drabbat folkbildningen. Det finns till exempel misstankar om att en organiserad välfärdsbrottslighet har utnyttjat studieförbunden, liksom andra bidragssystem och myndigheter. Studieförbundens egna rutiner och strukturer för kvalitet och kontroll har identifierat dessa brister. Berörda organisationer ingriper med full kraft för att stoppa fusk och felaktigt utnyttjande av statsbidraget. Varje krona av statsbidraget till studieförbund och folkhögskolor ska gå till folkbildning.

Svensk folkbildning tar idag nästa steg. Folkbildningsrådet ska stärka, vässa och effektivisera arbetet med kvalitet, uppföljning och kontroll. Folkbildningsrådets representantskap har därför beslutat om en markant ökning av Folkbildningsrådets budget för att möjliggöra en nödvändig förstärkning av arbetet med uppföljning och kontroll.

Vi är övertygade om att svensk folkbildning genom ett beslutsamt agerande nu kan gå starkare in i framtiden.